

Innovative anskaffelser

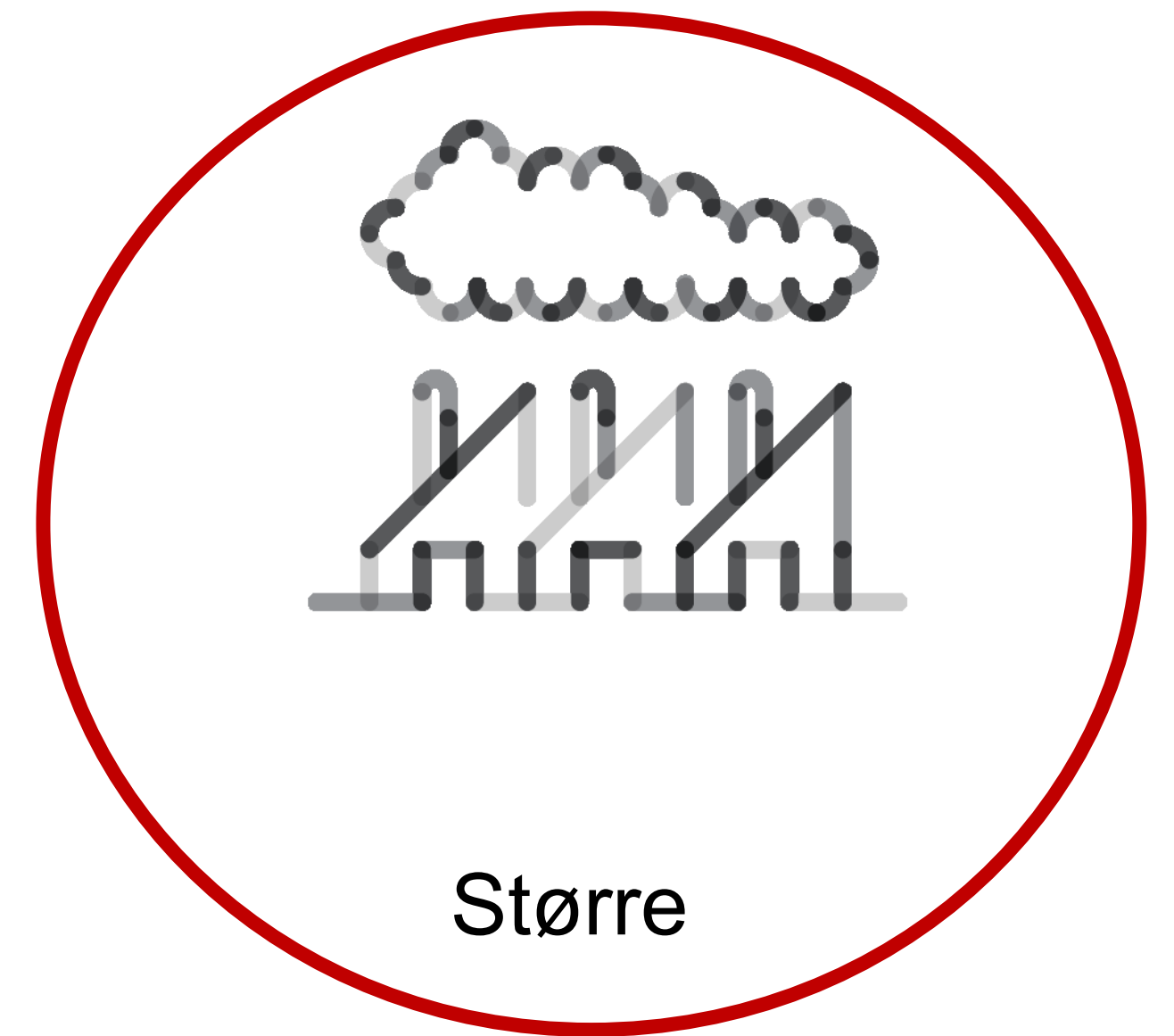
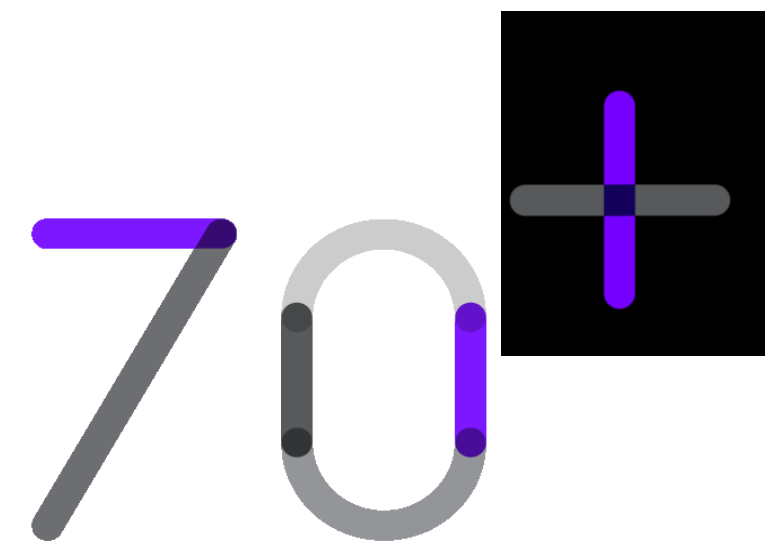
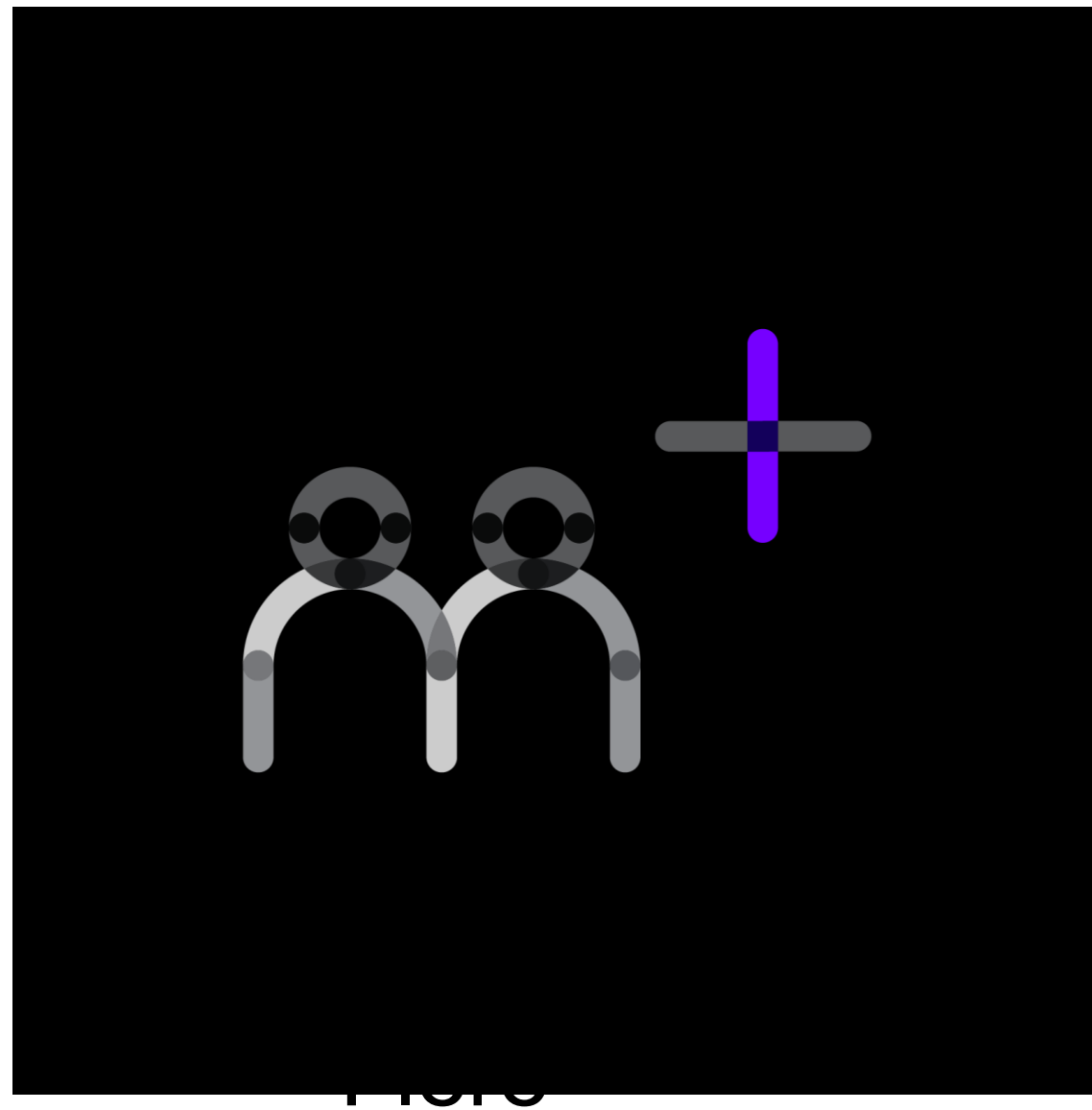
Nasjonalt program for
leverandørutvikling

Hvordan kan vi utvikle markedet for ombruk- og materialgjenvinningsløsninger?

- og hvilke verktøy har vi kassa?

Store samfunnsutfordringer

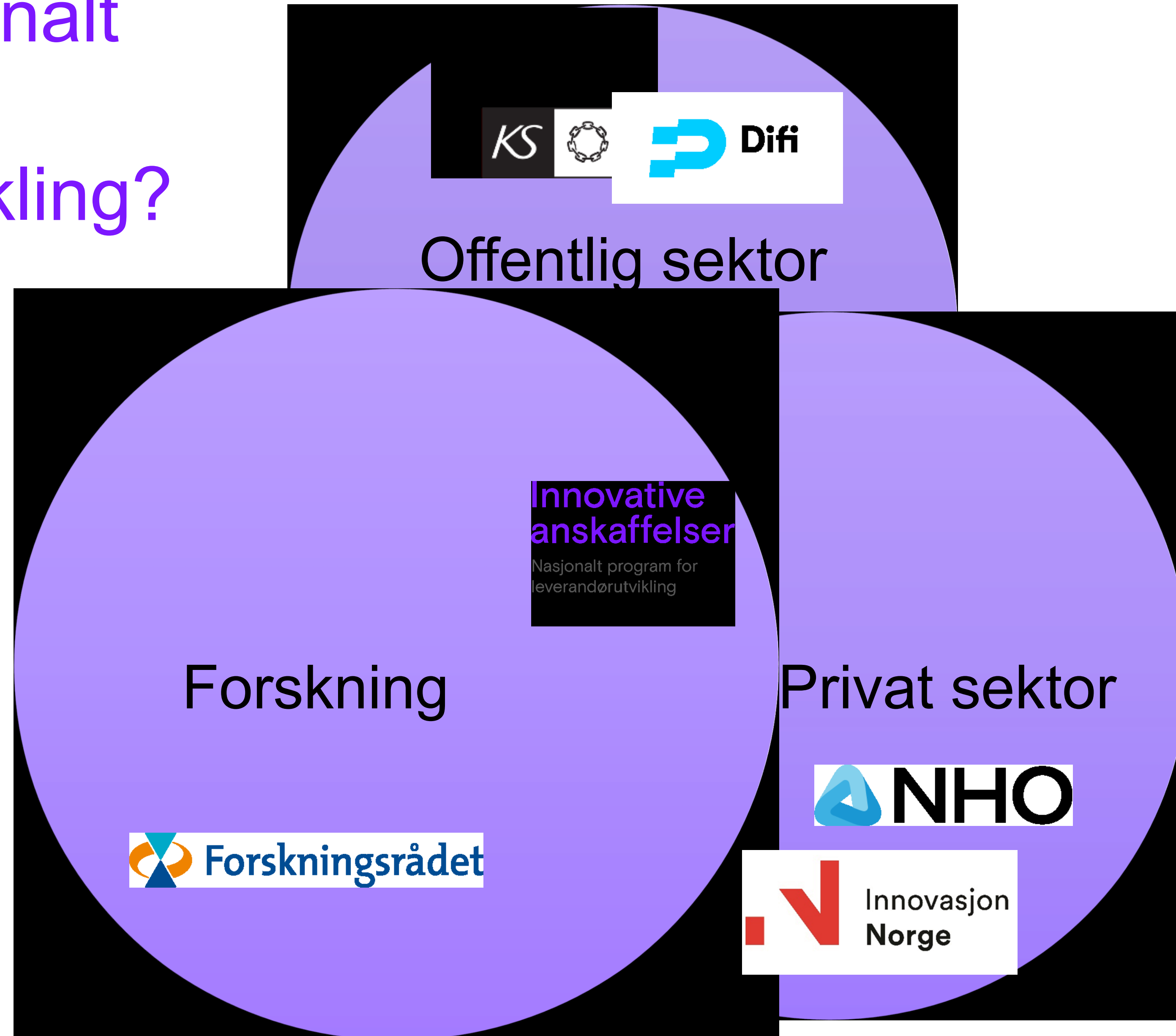
Formålet

Øke innovasjonseffekten
av offentlige anskaffelser

- Offentlige besparelser
- Miljøvennlige løsninger
- Bedre tjenester
- Næringsvekst

Hvem er Nasjonalt program for leverandørutvikling?

Programansvarlig

NHO KS Difi INFR

Ledende pådrivere

- Helse- og omsorgsdepartementet
- Klima- og miljødepartementet
- Kommunal- og moderniseringsdepartementet
- Helsedirektoratet
- Innovasjon Norge
- Nærings- og fiskeridepartementet
- Forskningsrådet

Ledende statlige virksomheter

- Statsbygg
- NAV
- Helse Sør-Øst
- Forsvarsbygg
- Skatteetaten
- Statens vegvesen
- Bane NOR
- Avinor

Ledende kommuner og fylker

- Oslo kommune
- Akershus fylkeskommune
- Bergen kommune
- Møre og Romsdal fylkesk.
- Stavanger kommune
- N/S Trøndelag fylkesk.
- Kristiansand kommune
- Nordland fylkeskommune
- Bærum kommune
- Buskerud fylkeskommune
- Trondheim kommune
- Vestfold fylkeskommune
- Østfold fylkeskommune
- **Telemark fylkeskommune**

Programmet I store deler

Per

Programleder

Mathea

Programkoordinator

Hilde

Regional pådriver

Tore André

Regional pådriver

Cecilie

Regional pådriver

Maiken

Regional pådriver

Kjersti

Regional pådriver

Gørill

Regional pådriver

Ida

Regional pådriver

Riche

Helse og omsorg

Tina

Klima og miljø

Hanne

Digitalisering

Harald

Pådriver Stat

Kjersti/Difi

Regelverk og metodehjelp

Johan/Difi

Regelverk

Helene/Difi

Veiledning og miljø

Programmets rolle og funksjon

- 1. Introdusere** offentlige innkjøpere for innovative anskaffelser
- 2. Veiledning og råd** om gjennomføring
- 3. Tilrettelegge møteplasser** der behov kan møte løsninger
- 4. Formidle læring og erfaringer**

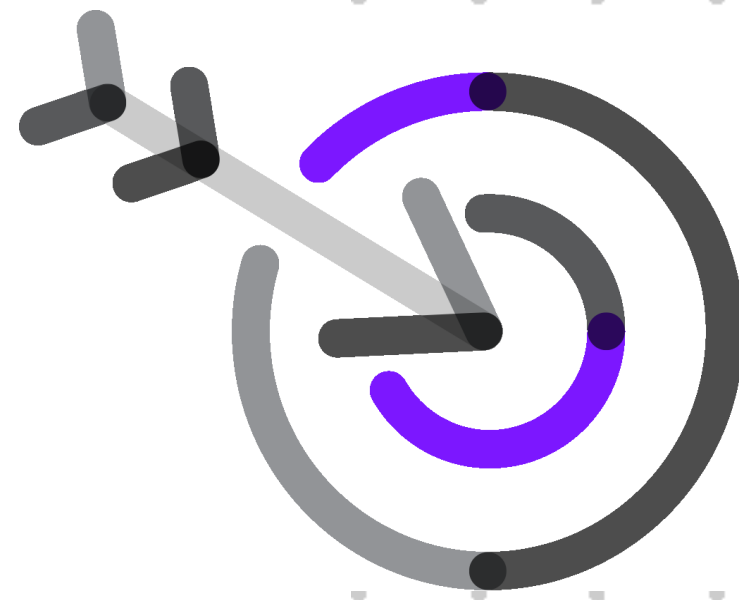
Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for
leverandørutvikling

 NHO | | difi

 Innovasjon
Norge | Forskningsrådet

Hva er en innovativ anskaffelse?

En smakebit....

Oslo kommune, Undervisningsbygg

Ventilasjon i skolebygg

Oslo og Bergen kommuner trengte nye ventilasjonsløsninger for skolebygg. Måtte være betydelig rimeligere både i anskaffelse og drift enn dagens løsninger.

Resultater

Sparer utgifter

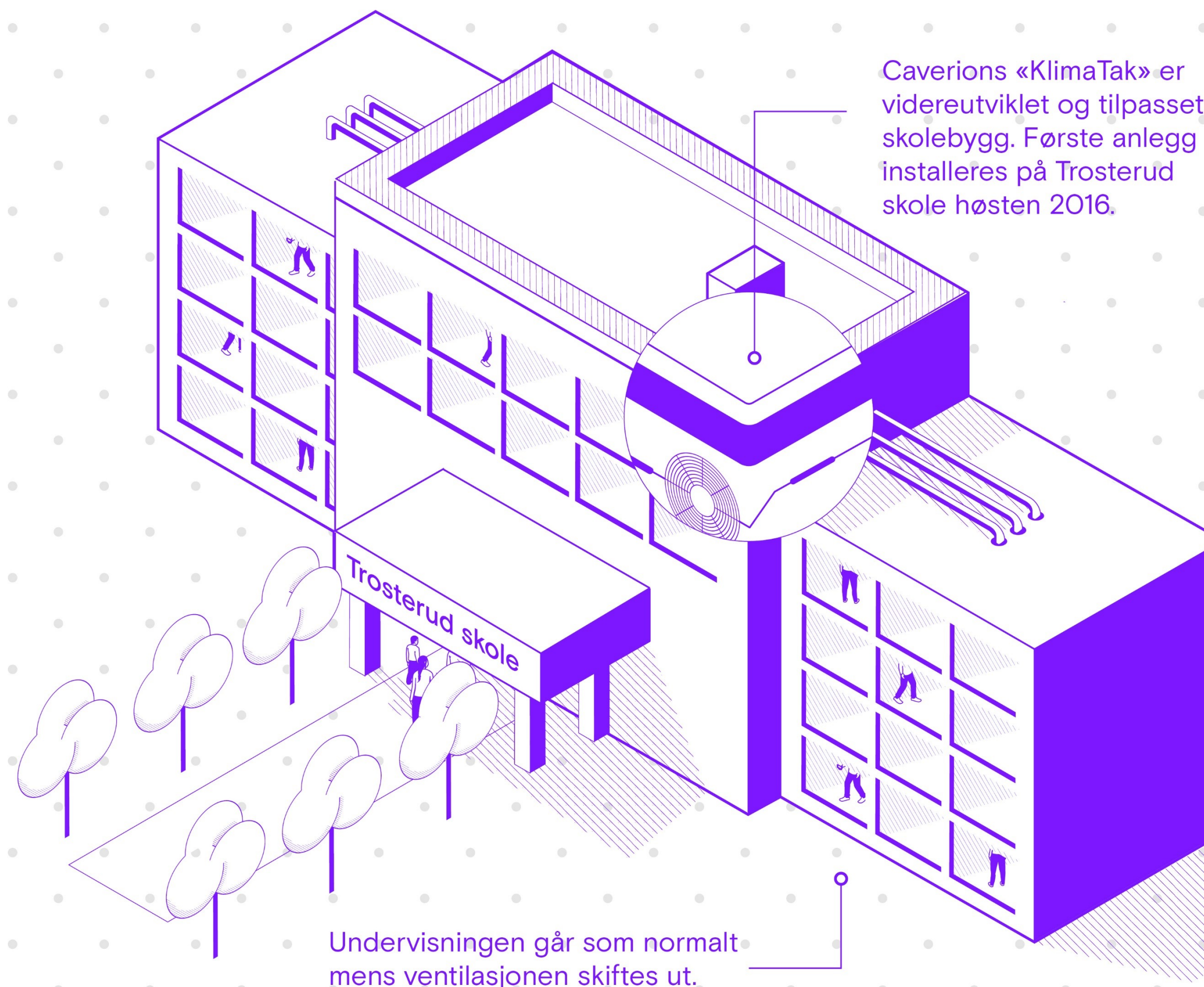
12 mill

på én eneste skole

Sparer miljøet

2,6 tonn CO2

bespart CO2-utslipp, per
km, per år per skole

Prosessen

Vurdere behov

Dårlig inneklime
Behov for ny ventilasjon
Kostbart med erstatningsskole

Planlegge og organisere

Forankret prosessen med innovativ anskaffelse i egen organisasjon

Dialog med markedet

Dialogkonferanse om behovet
Skriftlige innspill fra leverandører
Én-til-én-møter med leverandører

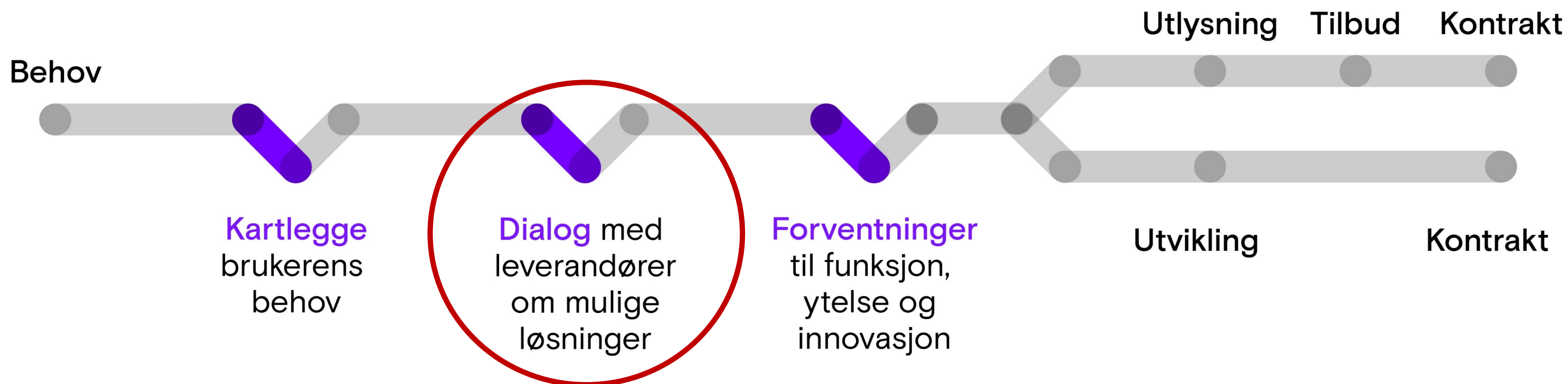
Gjennomføre konkurranse

Innovasjons-/idékonkurranse.
Caverion AS og Systemair AS vant konkurransen og ble premiert med 100 000 kroner hver.

Anskaffelse

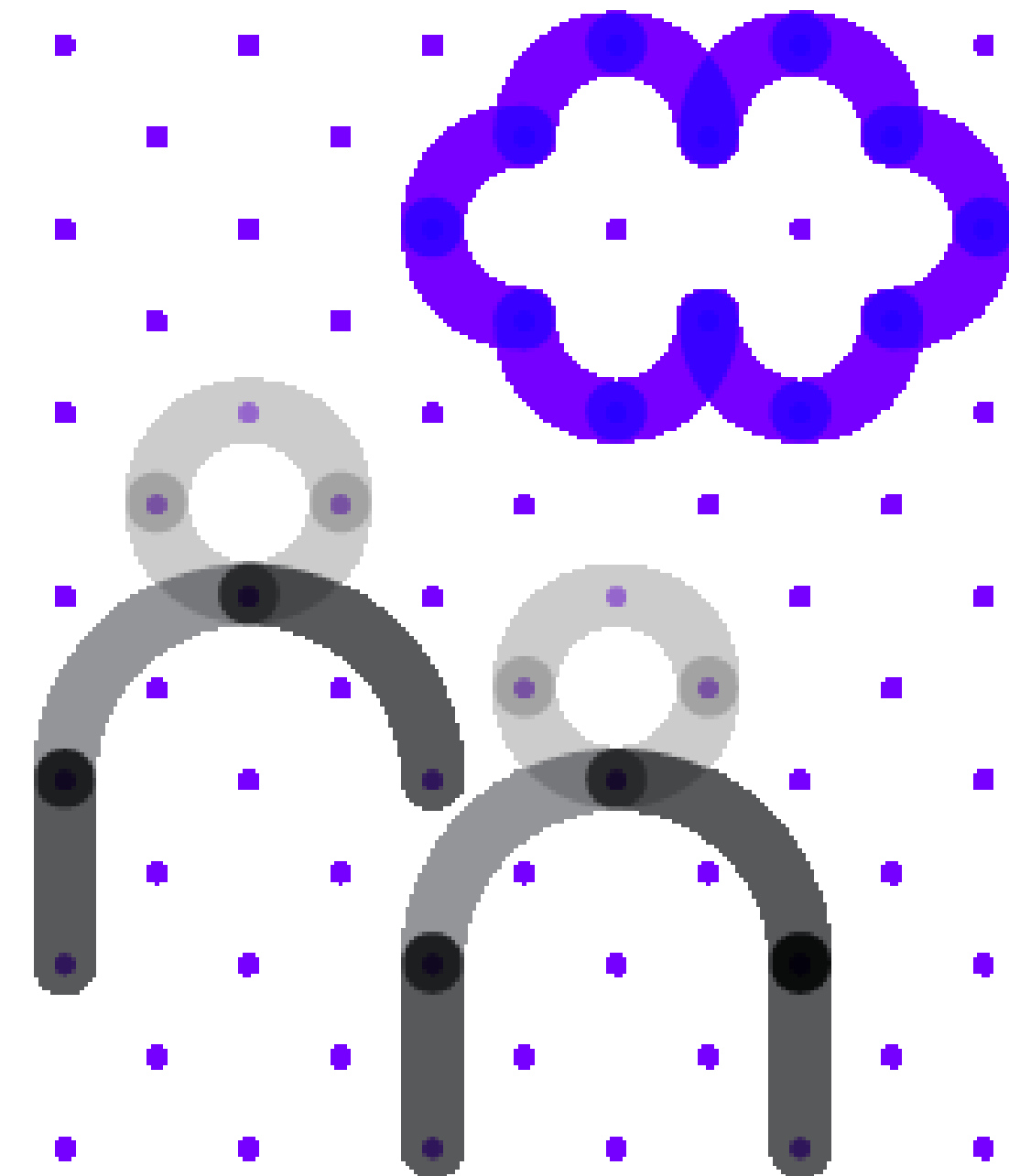

Innovativ anskaffelse

Dialog

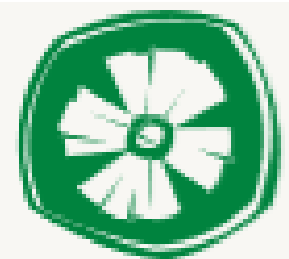
- Formålet med dialogen er å få ideer og innspill fra markedet på hvordan behovene kan løses og hvilke alternative løsninger som finnes.
- Samtidig får markedet informasjon om kundens behov, slik at de blir bedre forberedt på å levere og evt. utvikle gode løsninger.
- Regelverket om offentlige anskaffelser er ikke til hinder for kontakt med markedet så lenge hensynet til konkurranse og likebehandling ivaretas.

Innovative anskaffelser

- mer enn regelverk og metode

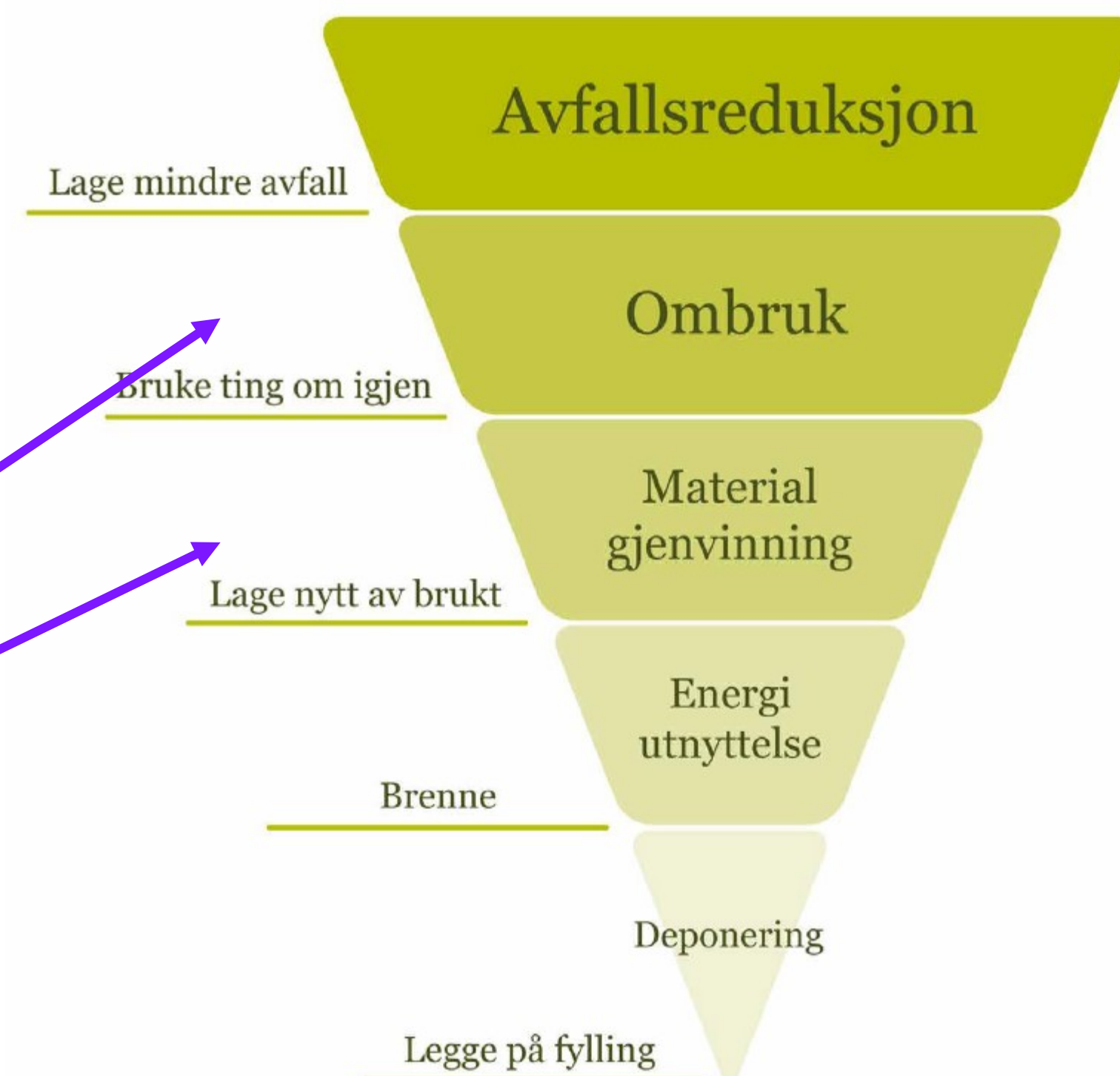
STRATEGISK MÅLSETTING

Grenlandskommunene skal ha en kostnadseffektiv avfallsordning som gir mindre avfall, mer ombruk, mer materialgjenvinning og fornøyde brukere.

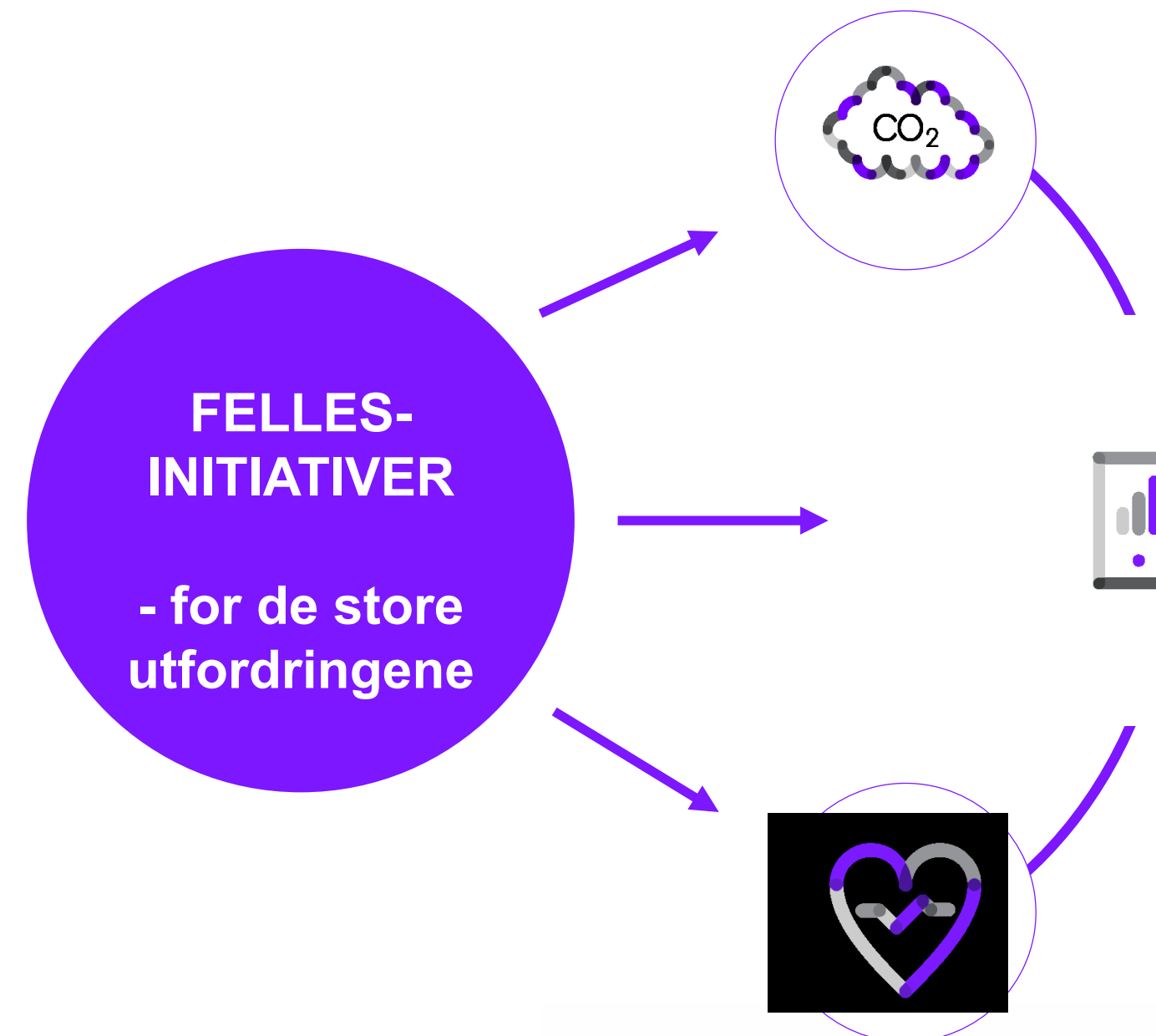
... og hele tiden med øye for visjonen:

SMARTE LØSNINGER FOR ET GRØNT GRENLAND

Ombruk og materialgjenvinning av returtrevirke

2 fellesinitiativer

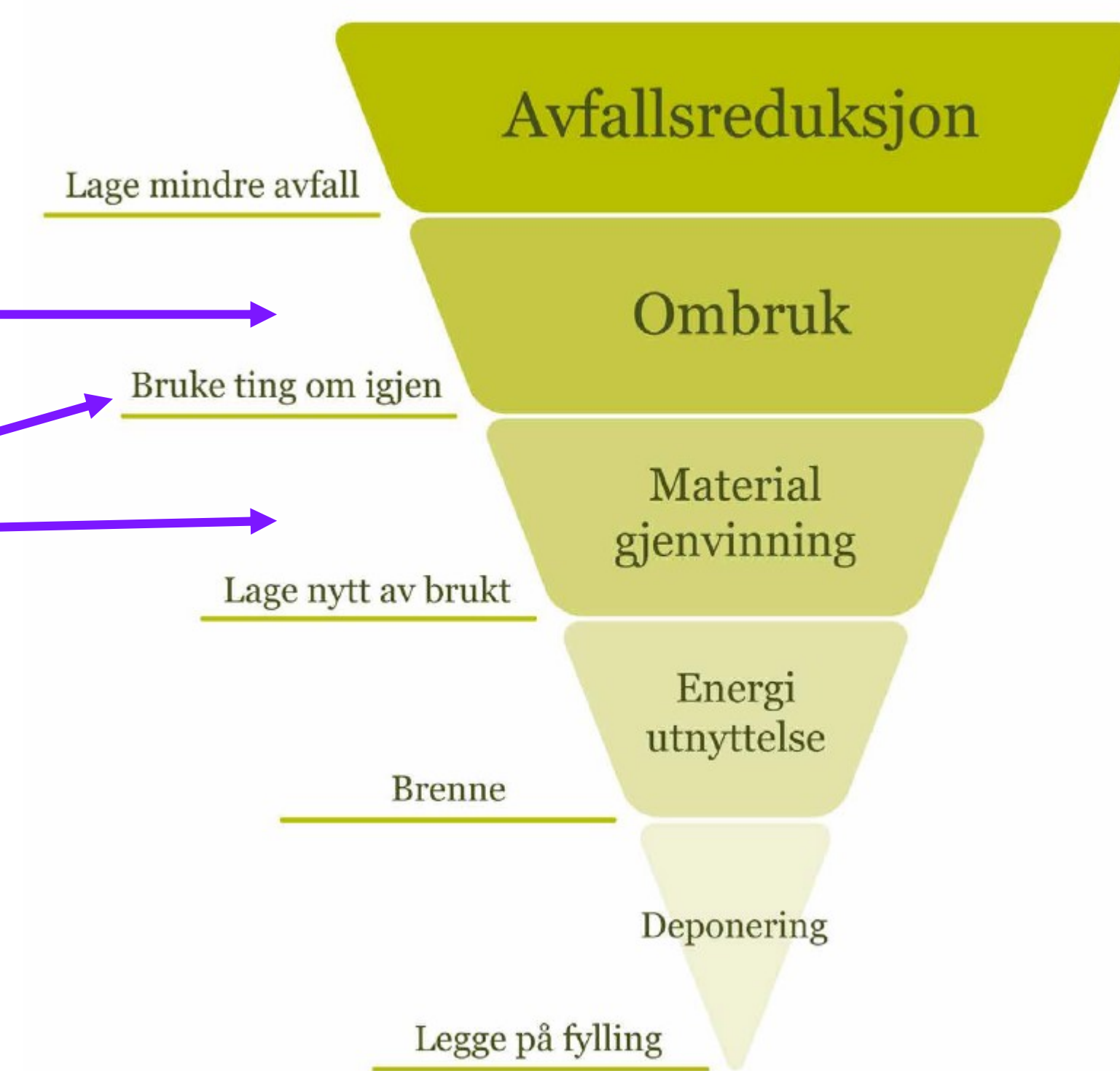

1. Avfallsfrie byggeplasser

2. Sirkulær økonomi og ombruk av byggematerialer

Denne dialogens utfordring

- *ombruk og materialgjenvinning av returtrevirke*

Avfallsfrie byggeplasser

Innovative anskaffelser

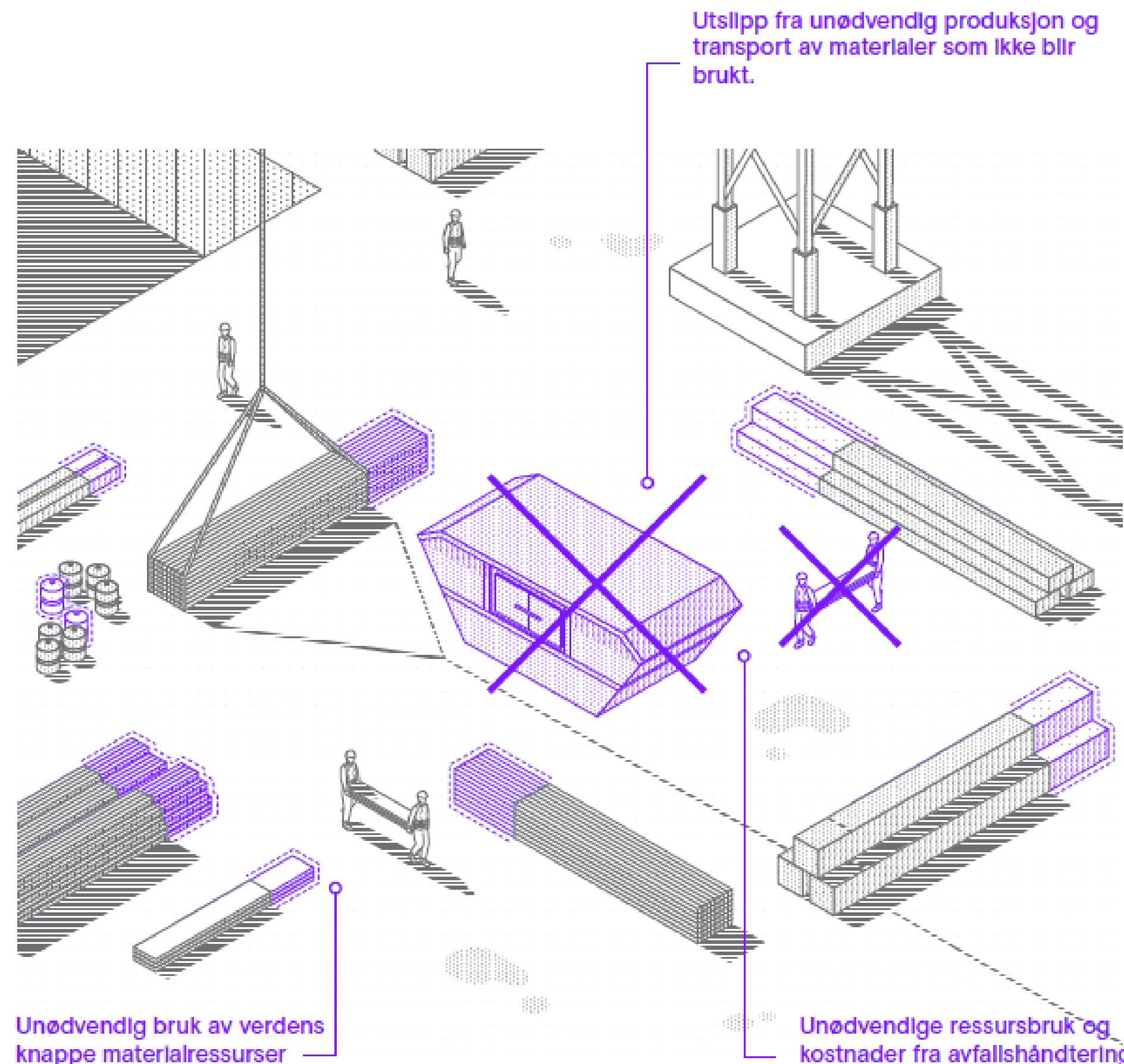
Felles anskaffelse av Innovasjon

Avfallsfrie byggeplasser

Det genereres omkring 1,8 mill tonn avfall fra byggeaktivitet årlig i Norge. Ca 635 000 tonn av dette kommer fra nybygg Det utgjør ca 5 % av de totale avfallsmengdene i Norge.

Byggherrene bak fellesinitiativet ønsker å unngå unødvendig ressursbruk og vil være foregangs- virksomheter når det gjelder å sette krav om, initiere utvikling av, og ta i bruk løsninger for avfallsfrie byggeplasser.

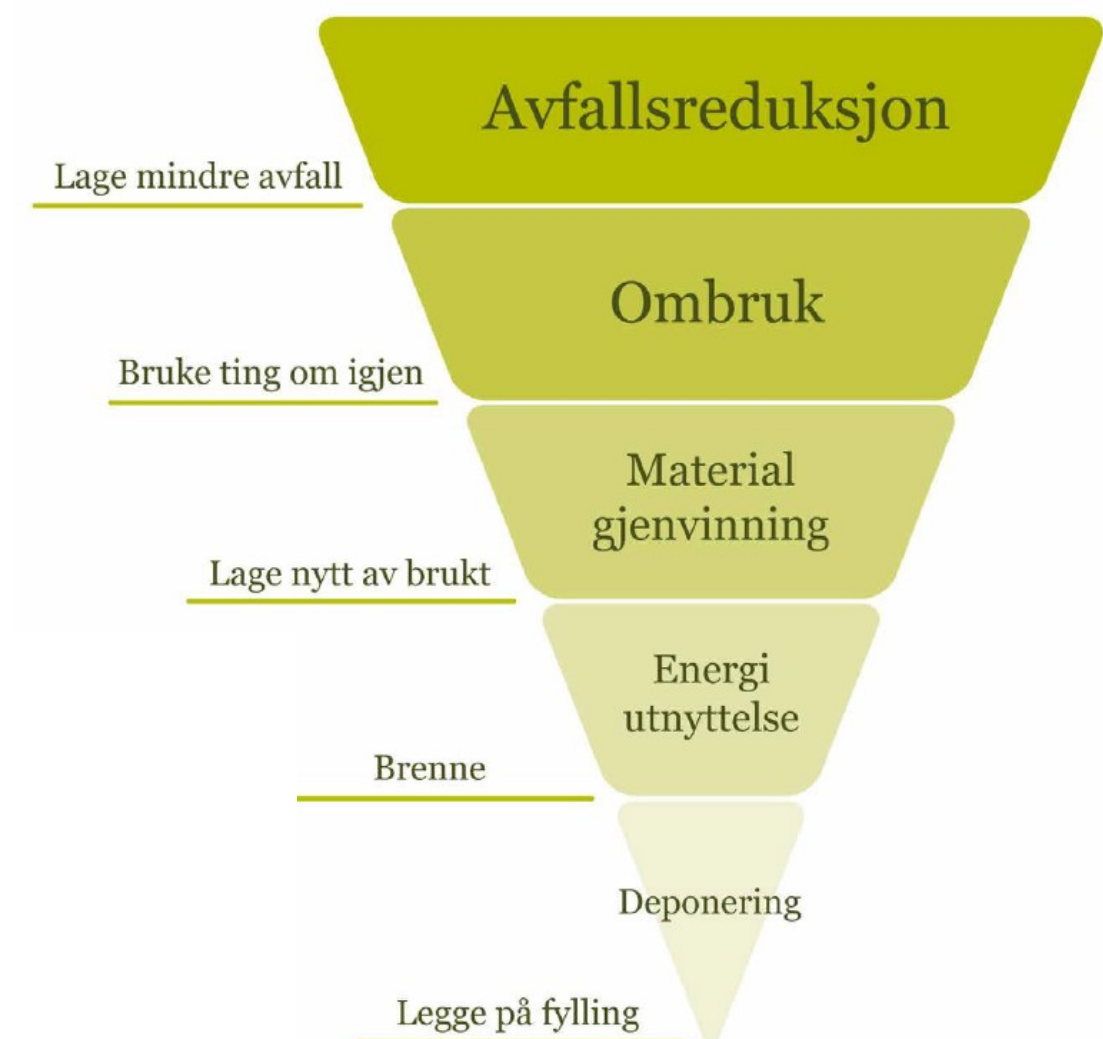
Utbyggerne bak fellesinitiativet for avfallsfrie byggeplasser

innovativeanskaffelser.no

Prosess

- 1 **Samlet krav om avfallsfrie byggeplasser**
Vi har samlet offentlige utbyggere bak et felles krav om løsninger som muliggjør avfallsfrie byggeplasser. Når løsningene er utviklet vil utbyggerne sette krav til avfallsfrie byggeplasser og ta løsningene i bruk
- 2 **Dialog med leverandører**
Inviterer til dialog for å diskutere problem, behov og mulige løsninger med entreprenører og leverandører. Hva må til for å realisere avfallsfrie byggeplasser?
- 3 **Utviklingsprosjekter**
Fellesinitiativet vil tilrettelegge for, og oppfordre leverandører til å søke midler for å utvikle de løsningene som skal til for å muliggjøre avfallsfrie byggeplasser. Miljøteknologiordningen er en opplagt kandidat, men det fins også andre muligheter.

AVFALLSFRIE BYGGEPLASSER

Å kjøpe mer materialer enn vi har behov for, sortere, returnere og til slutt betale for å bli kvitt, er en dårlig løsning både for lommeboken og miljøet.

Bli med på dialogkonferanse på Næringslivets hus 8. april 2019 og hør om ambisjonene til byggherrene bak fellesinitiativet for avfallsfrie byggeplasser, og bidra med dine innspill til hvordan vi kan oppnå det.

Målgruppen for arrangementet er byggherrer, entreprenører, leverandører, miljøorganisasjoner, departementer, bransje og fagpresse.

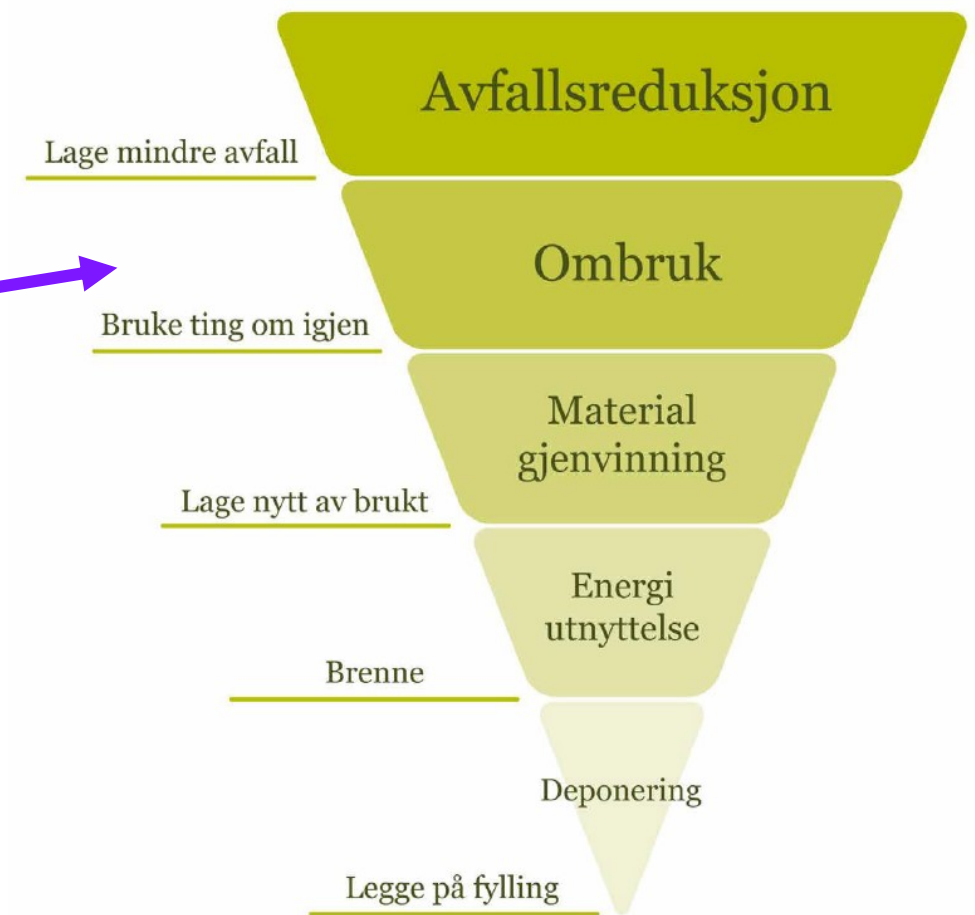
Program

- 09.30 Registrering og servering
- 10.00 Hva er avfallsfrie byggeplasser?
- 10.10 Velkommen til dialogkonferansen, politikker
- 10.20 Byggherrene bak avfallsfrie byggeplasser
- 10.30 Miljøperspektiver, Zero
- 10.40 Hvordan jobber bransjen med dette?
- Nasjonal handlingsplan for bygg- og anleggsavfall (NAP4), BNL
- Fokus på avfallsreduksjon, JM
- 11.00 Første steg mot avfallsfrie byggeplasser, Sandnes Eiendomsselskap KF
- 11.10 Miljøteknologiordningen, Innovasjon Norge
- 11.20 Effekter med avfallsfrie byggeplasser
- 11.30 Plenumsdiskusjon
- 12.00 Må vi gjøre noe med regelverket? Difi
- 12.10 Veien videre, fellesinitiativet

DIALOG

8. april

Sirkulærøkonomi og ombruk av byggematerialer

MÅLSETTING:

Det er målsetning om økt materialgjenvinning, økt ombruk av bygningsmaterialer og at alle bygg som rehabiliteres eller rives skal kartlegge materialer og bygningsdeler for gjenbruk. For å få til dette er det behov for å håndtere registrering, innsamling, restaurering, videreforedling og videresalg for materialer i bygg i tillegg til å vurdere mulig gjenbruk i nye byggeprosjekter i regi av offentlige virksomheter og eventuelt salg til andre prosjekter.

HVEM?

UNDERSVINGSBYGG

FREDRIKSTAD KOMMUNE

STATSBYGG

Asker kommune

Nittedal
-eiendom KF

OMSORGSBYGG
OSLO KF

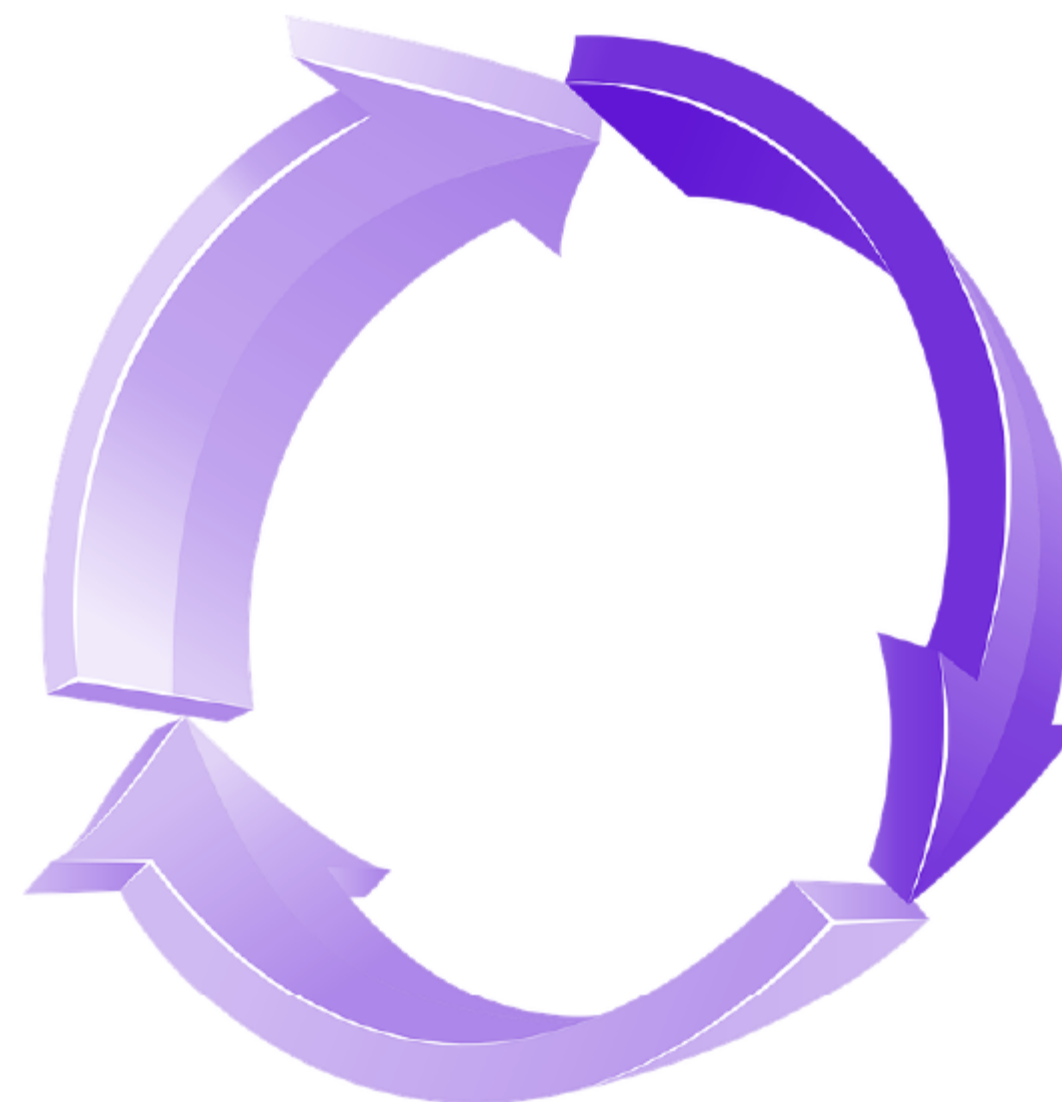
DRAMMEN
KOMMUNE

BELLONA

AFK eiendom FKF

Innovative
anskaffelser
Nasjonalt program for
leverandørutvikling

NHO | AS | DIFI
Innovasjon Norge | Forskningsrådet

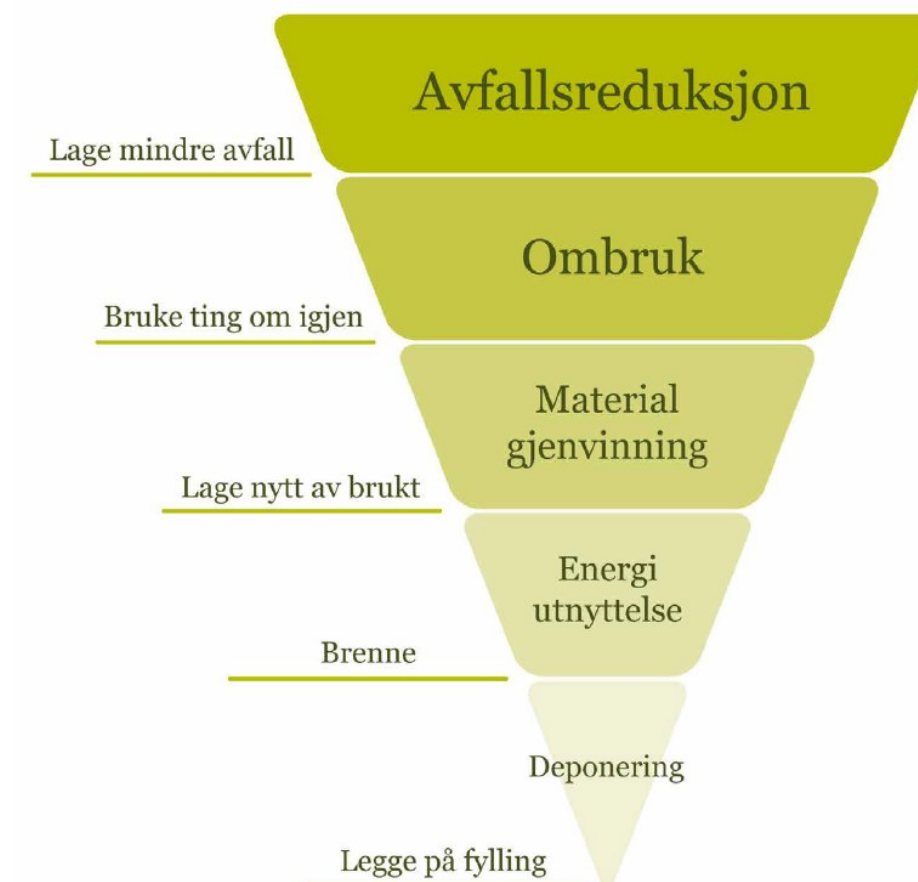

Sirkulærøkonomi og ombruk av byggematerialer – HVA OG

HVORDAN?

Felles dialogkonferanse 26.sept.2018 – innspill på løsninger; «tenke stort og starte smått»

Oslo kommune v/Undervisningsbygg – kartlegge og teste ut markeds plass. Kartlegge hva gevinster, muligheter og tilstand er. Asker kommune også søkt klimasatsmidler og skal teste ut.

Det skal kjøres og anskaffes piloter hos de ulike virksomhetene

- Undervisningsbygg; prosjekt og tilbygg på Nøklevann skole - deler dokumentene fra riveentreprisen.
- Omsorgsbygg; prosjekt Majorstutunet - satt av 7 MNOK til totalentreprenør som er øremerket ombrukstiltak for å se på hva man kan få til. (En fordel med å gjøre det på denne måten, er at man synliggjør hva kostnaden for å nå politiske mål (ombruk og sirkulær økonomi) overfor politisk ledelse).

Erfaringsdeling - nettverk;

- Erfaringene fra enkeltprosjektene som kjøres deles i nettverket, slik at vi sammen øker kompetansen. Få innspill fra internasjonal erfaring på området.
 - Til nå; det koster mer enn det smaker, og man trenger mer kunnskapsgrunnlag på ombruk av byggematerialer.
 - Vurdere kompetansen til leverandør/entreprenør; Omsorgsbygg gode erfaringer med å ha intervju og case-oppgaver istedenfor å vurdere CV.
 - Omsorgsbygg og Asker kommune - sirkulær økonomi og ombruk inn i strategier.
 - Dersom man ønsker fokus på ombruk bør man kjøre en entrepris for riving og bygging i ett, og ikke kun riveentreprise – da blir det mer interessant for leverandørene å rive på en hensiktsmessig måte.

Asker
kommune

Ombruksutsalg for byggevarer i Asker

Hvorfor fellesinitiativ?

- Mål om mindre avfall og bedre bærekraftige løsninger for håndtering av «avfall» som skal oppnås....
- FN's bærekraftsmål

RiG's MÅL:

60 % materialgjenvinning av husholdningsavfall innen 2025,
65 % innen 2030

Minimum slike mengder brukbare/reparerbare produkter skal tas ut av avfallet ved gjenvinningsstasjonene og grovavfallsruta, og gå til ombruk:

Mål for 2020: Minst 2 %

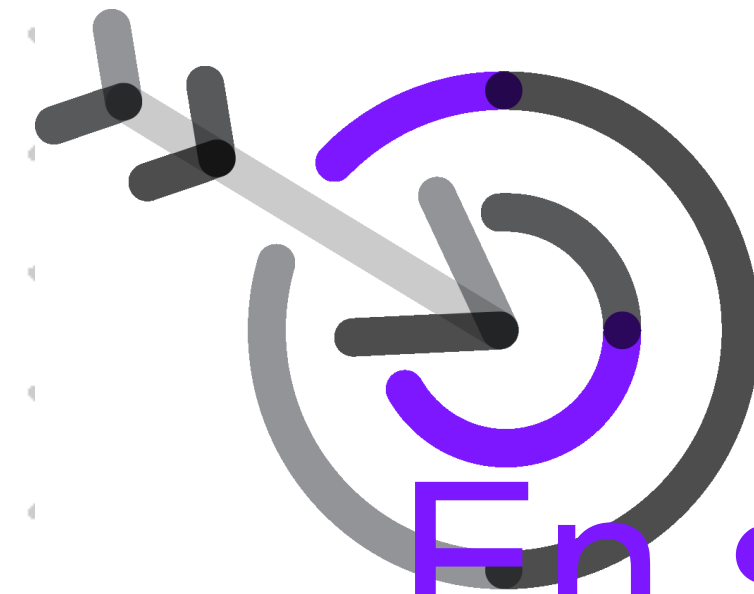
Mål for 2025: Minst 3 %

Mål for 2030: Minst 4 %

- Aktørene som står bak initiativet utgjør en større innkjøpsmakt; og kan i felleskap utfordre markedet til å utvikle mer bærekraftige løsninger raskere....
- Kompetanse- og erfaringsdeling og samarbeide om utviklingsløp
- Gi forutsigbarhet til markedet
 - være tydelig på hvilke krav som kommer (men også være lydhøre....)
 - og få kunnskap om hvor kan vi «legge lista» nå
 - ta tak i muligheter og barrierer leverandørene «bringer til torgs»
 - stille til relevante støtteordninger

Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for
leverandørutvikling

En smakebit til av et
fellesinitiativ som har kommet
litt lenger.....

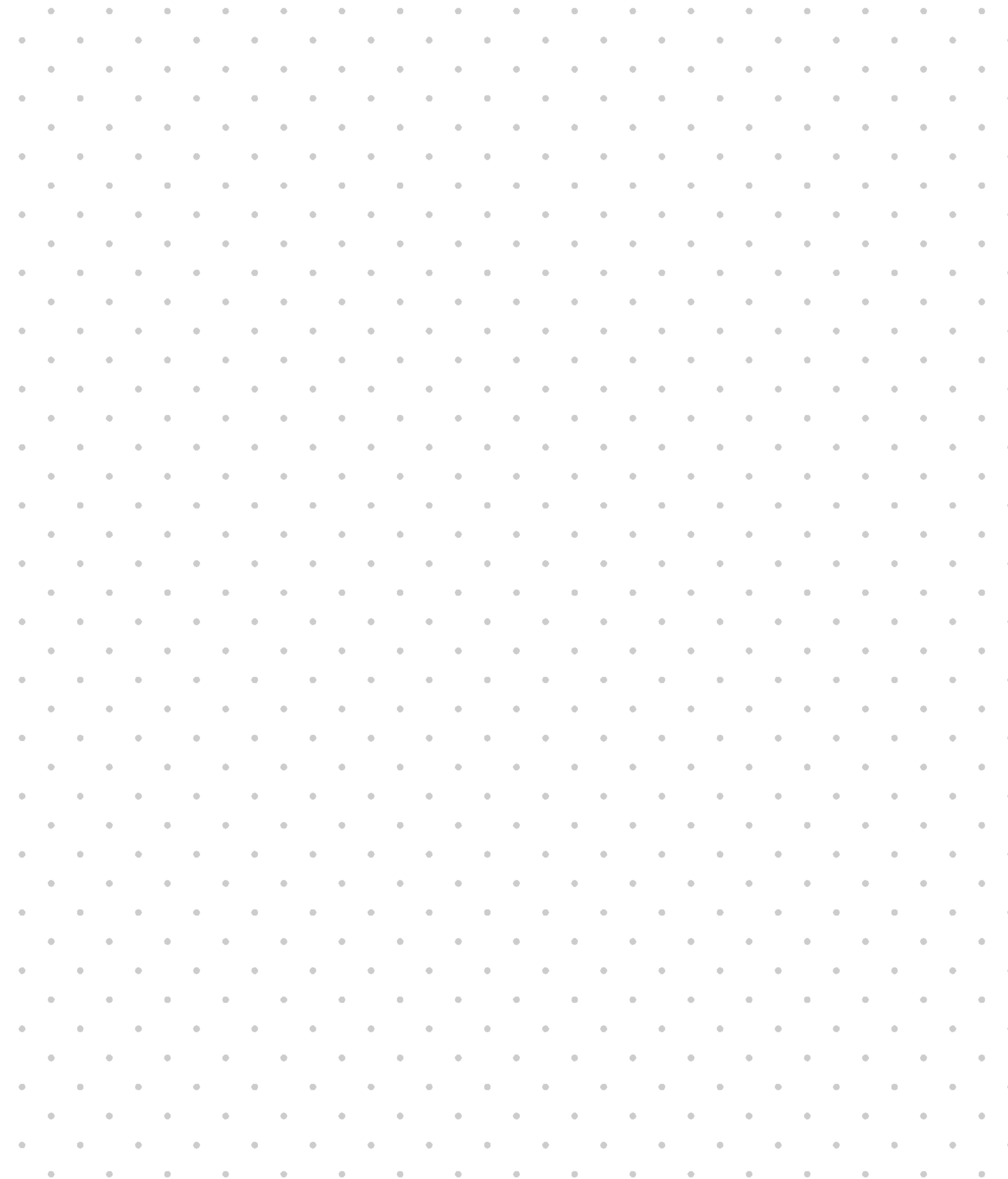
OMSORGSBYGG

OSLO KF

Oslo har som mål å kutte klimagassutslipp med 50 % innen 2020 og 95 % innen 2030

Ønsket dialog med markedet om reduksjon av klimagassutslipp på bygg- og anleggsplasser med fokus på 3 områder:

- Anleggsmaskiner
- Oppvarming og byggtørk
- Transport til og fra byggeplassen

Resultatet av dialogen

- Oppnådd fossilfri–Nyttmål; utslippsfri
- Konkrete kontraktskrav og evaluering på energioptimalisering
- Uttesting av elektriske maskiner på byggeplass (Dumpere og gravemaskiner)
- Systematisering av tilgjengelige maskiner på el. -
- Etablering av solceller på rehab-prosjekter til drift av byggeplass (Eks Tåsen)
- Samarbeid med Hafslund om levering av fjernvarme tidlig i byggeperiodene.
- Boring av energibrønner som første ledd i byggeprosessen til bruk i byggeperioden
- Samarbeid om utvikling av El-gravemaskiner
- Utfordring med strømkapasitet til byggeplasser

..... og budskap fra leverandørene ift. Krav om utslippsfri **bygg- og anleggsplass** var:

«Dere er store, og skal kjøpe inn for mye, men ikke store nok til at vi bygger om maskinparken for dere»

Felles anskaffelse av innovasjon

Utslippsfrie bygge- og anleggsplasser

Fossilfrie byggeplasser er allerede innen rekkevidde. Nå går vi videre i dialogen med bygg- og anleggsnæringen for å sammenstrekke oss i riktig retning mot utslippsfrie teknologi og løsninger.

Initiativtakere og samarbeidspartnere

Oslo kommune

MILJØ-DIREKTORATET

Statens vegvesen

STATSBYGG

BELLONA

ZERO

Innovative
anskaffelser

Nasjonalt program for
leverandørutvikling

NHO | KS | Difi

BÆRUM
KOMMUNE

VESTFOLD
fylkeskommune

Østfold
FYLKESKOMMUNE

difi

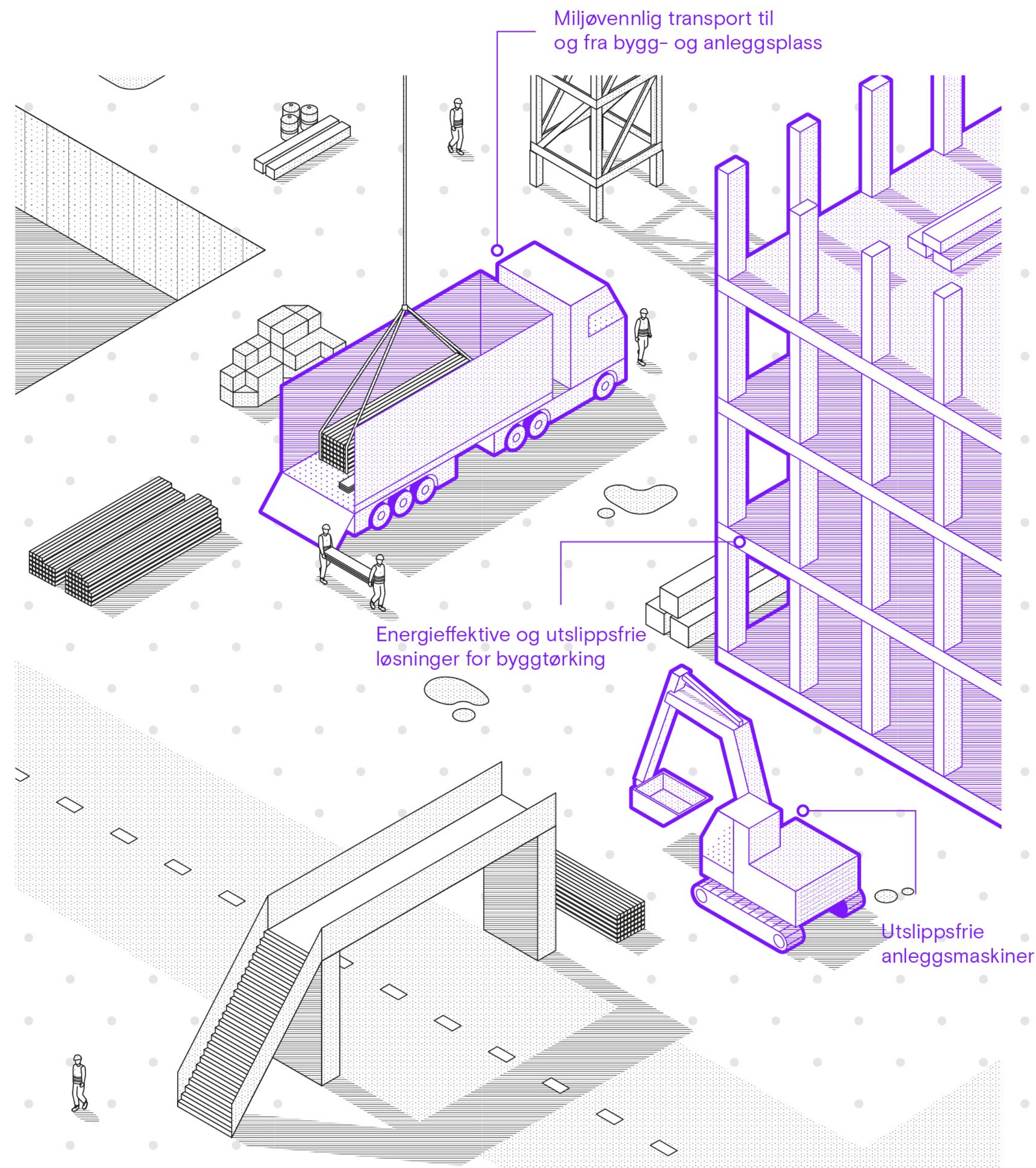
OREEC
KUNNSKAPSBYEN
CENTRE OF INNOVATION

Forsvarsbygg

BANE NOR

Fremdrift

1

Bakgrunn

Oslo kommune utfordret i 2016 leverandørene på fossilfri byggeplass. Nå er de største offentlige utbyggerne samlet i et felles initiativ med mål om utslippsfrie løsninger.

2

Utvikling

Utbyggerne har samlet seg om fremtidige krav til utslippsfrie løsninger, og i løpet av 2018 settes det i gang flere utviklingsløp.

3

Anskaffelser

Det vil bli utlyst anskaffelser for utslippsfrie bygge- og anleggsplasser etter hvert som markedet er klare for det.

Maskinutviklingsprosjekter

Pilot-E

100 millioner til løsninger for utslippsfri nyttetransport på land og fremtidens digitaliserte energisystem

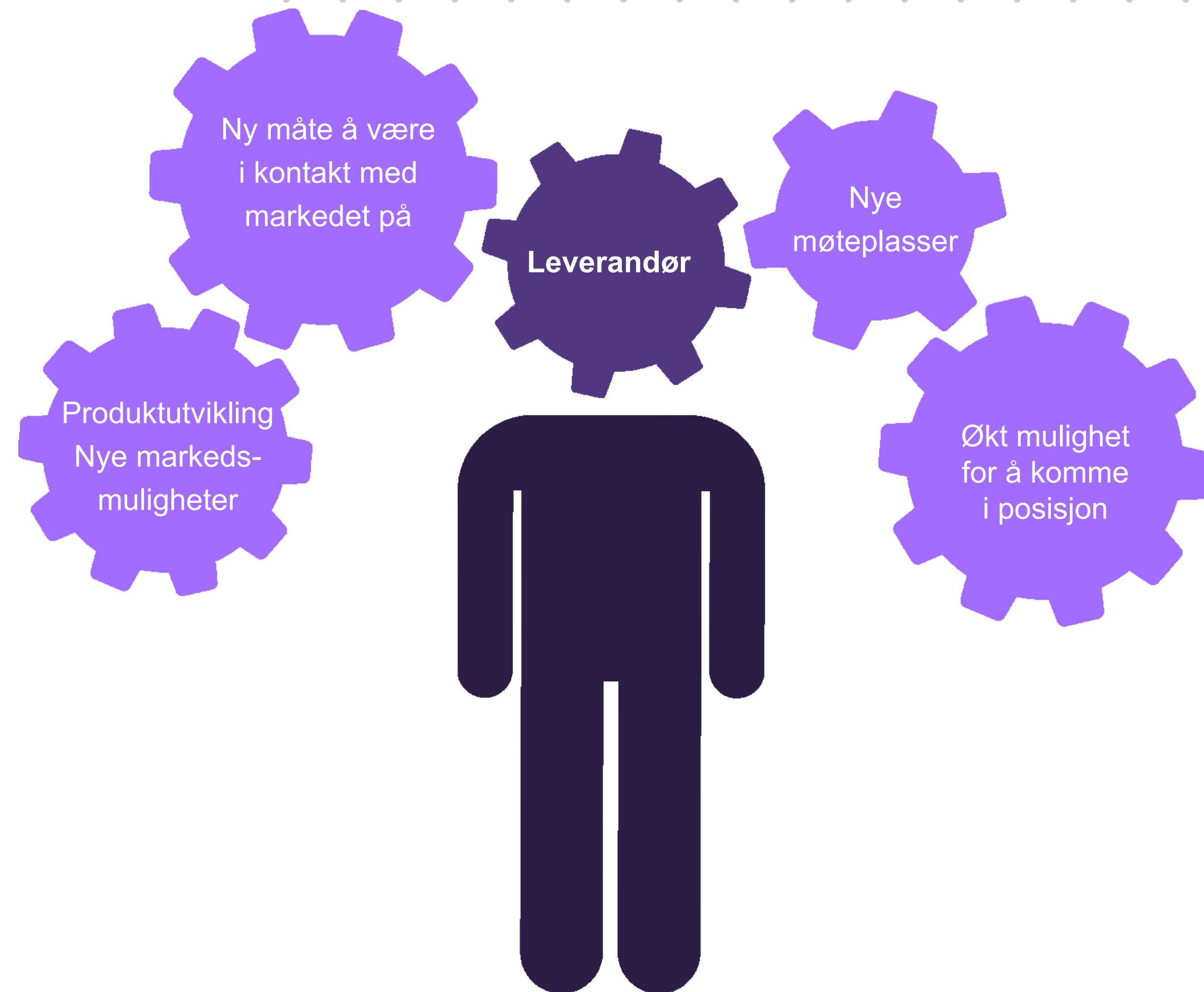
Målet: Få gode løsninger raskere ut i markedet samtidig som nytt og eksisterende næringsliv utvikles.

Bidra til at miljøvennlige løsninger blir utviklet og tatt i bruk for å bidra til utslippskutt i Norge og internasjonalt.

Hva betyr tidlig dialog for dere leverandører?

- ✓ Mulighet til å lytte til oppdragsgiver og tilpasse eller utvikle dine løsninger til oppdragsgivers behov
- ✓ Synliggjøre dine løsninger
- ✓ Bedre oversikt over markedet du konkurrerer i
- ✓ Treffer potensielle samarbeidspartnere
- ✓ En mulighet til å øke konkurransekraften
- ✓ Gi innspill til konkurransen

Hvordan delta i dialogaktiviteter?

Dialogkonferanser

- Lytt til behovene og utfordringene
- Still spørsmål
- Gi tilbakemeldinger
- Vær aktiv, snakk med andre leverandører
- Bygg konstruktive allianser

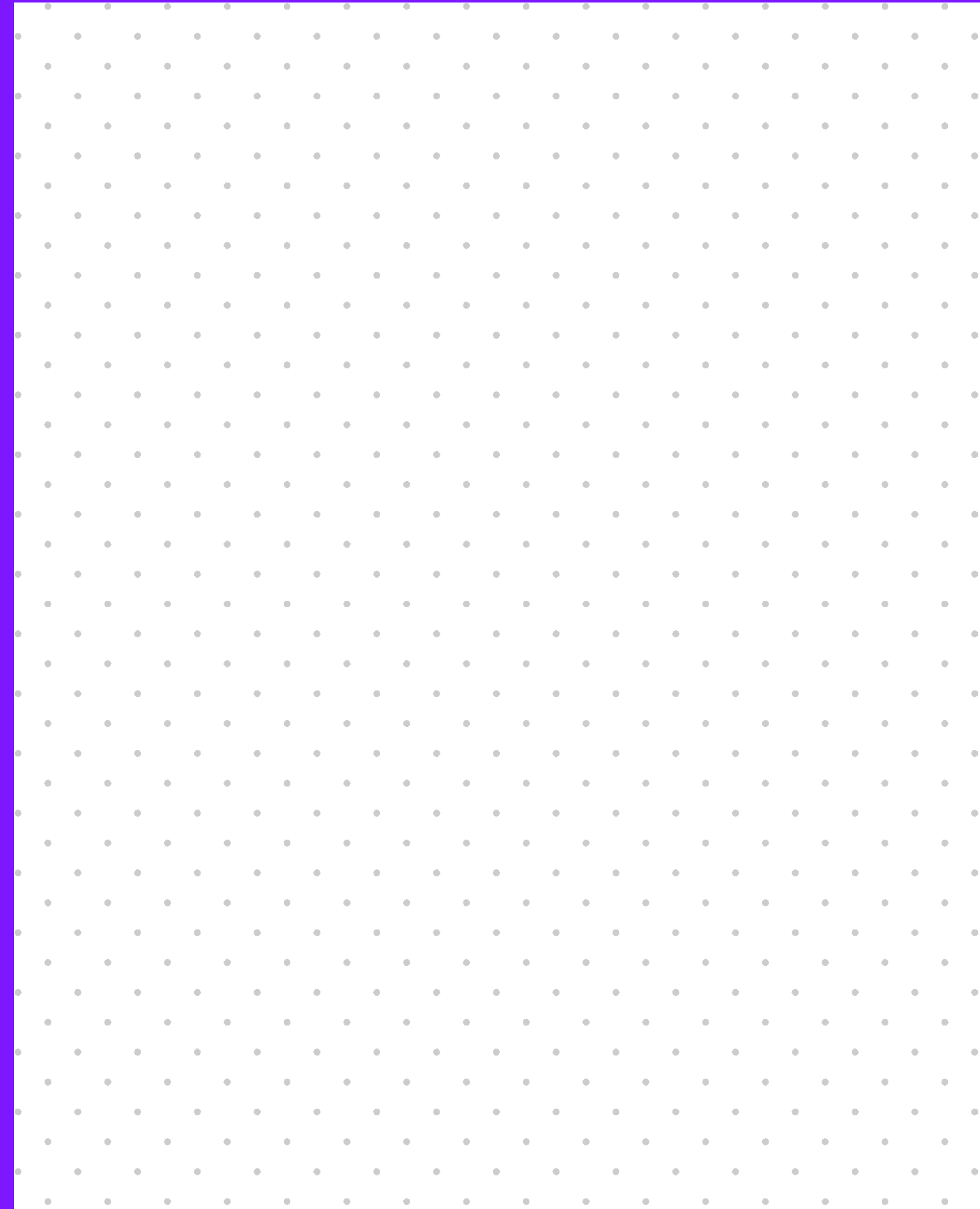
Én til én - møter

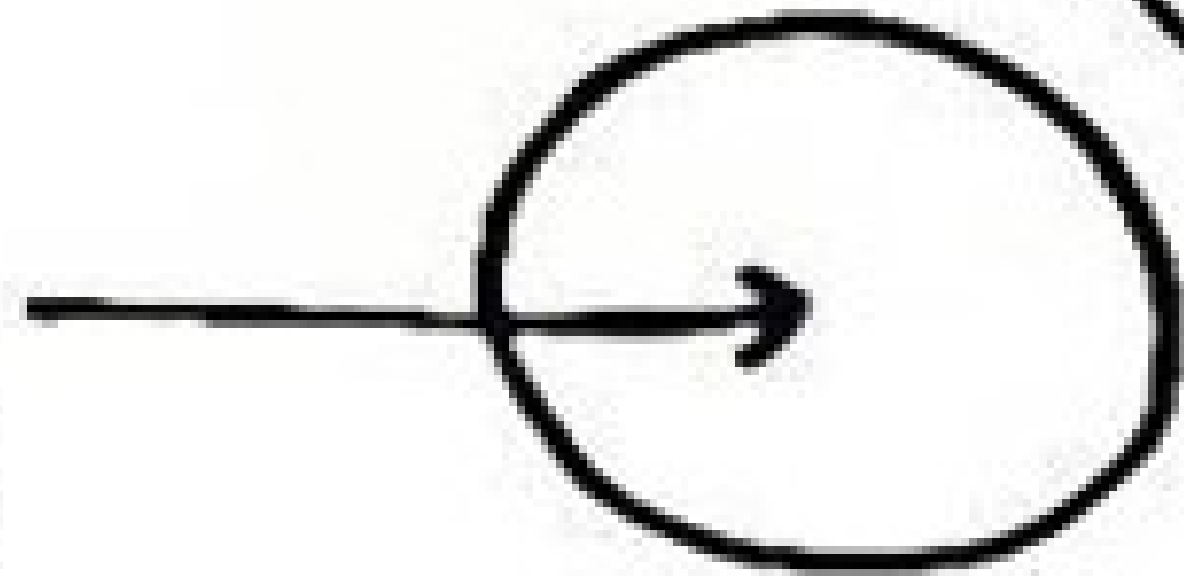
- Presenter ideer og løsning, kom med innspill
- Avstem
- Ikke bruk dette som «salgsmøte»
- Ikke vær redd for å foreslå andre eller nye løsninger oppdragsgiver ikke har tenkt på

Svar på ofte stilte spørsmål

- Dialogkonferansen, skriftlig innspill og én til én møter er *ikke* en del av den påfølgende konkurransen
- Innspill og én til én møter er et *ønske* om dialog, men ikke et *krav* for senere deltakelse i en eventuell konkurranse
- Ønsker innspill på muligheter og tilnæringsmåter – ikke nødvendigvis ferdige løsninger
- Ideer og innsikten fra innspill og én til én møter distribueres ikke videre til andre leverandører

Your
comfort
zone

Grip muligheten!

Innovative anskaffelser

Nasjonalt program for
leverandørutvikling

innovativeanskaffelser.no

cecilie.m.endresen@nho.no